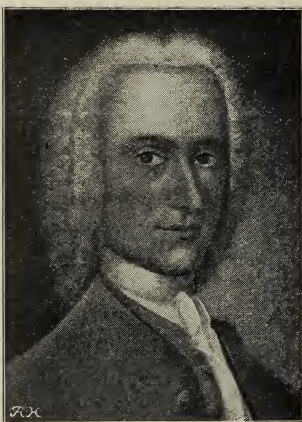
DEICHMANSKE BIBLIOTEK

ALFABETISK VEILEDER

TREDJE FORØKEDE UTGAVE



KRISTIANIA
O. FREDR. ARNESENS BOK- & AKCIDENSTRYKKERI
1911



CARL DEICHMAN

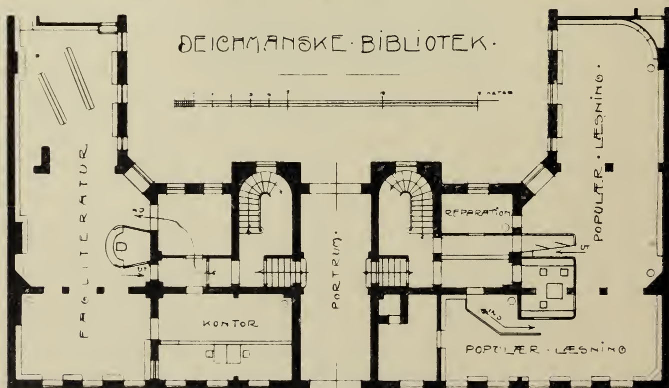
DEICHMANSKE BIBLIOTEK

ALFABETISK VEILEDER

TREDJE FORØKEDE UTGAVE



KRISTIANIA
O. FREDR. ARNESENS BOK- & AKCIDENSTRYKKERI
1911



Kristian IV's gt. 8/10.

Aapne hylder. Naar laantagerne i et bibliotek under visse garantier faar lov til selv at ta frem de bøker de ønsker at læse, siges bøkerne at staa paa aapne hylder. Systemets fordele er iøinefaldende. Istedenfor at rekvirere bøker uset efter en katalog, kan man selv gaa til hylderne og vælge og vrake til man finder noget som passer ens individuelle smak. Og samtidig er arbeidet med at finde frem bøkerne væltet over paa publikum. Bibliotekets opgave blir mer kontrollerende, at notere utlaanene, at tilse at bøkerne staar i orden paa hylderne, at overvaake at ingen misbruker den utviste tillid.

Biblioteket indførte aapne hylde-systemet september 1903 ved aapningen av den avdeling, som nu kaldes Populær læsning (s. d.).

Aapningstid. Med de nedenfor angivne undtagelser er aapningstiden a) for Centralbibliotekets utlaansavdelinger kl. 12—8 alle hverdage, b) for Læsesalen kl. 9 fm. — 10 em. om hverdagene samt kl. 5—10 om helligdagene, c) for Ungdommens læsesal kl. 1—7½, d) for Østre filial kl. 10—9 alle hverdage.

Indskrænkninger: *26de juni—19de august* er Centralbibliotekets utlaanslokaler aapne 12—3, 5—7½, Læsesalen 5—10 em., Østre filial 11—1, 5—7½.

Utlaanskontorene lukkes: Holmenkoldag, paaskeaften fra kl. 6, 17de mai, pinseaften fra kl. 6, julaften fra kl. 5, nytaarsaften fra kl. 6, og andre dage mellem jul og nytaar fra kl. 6.

Centralbibliotekets læsesal lukkes: Holmenkoldag 9—5 (aapen 5—10), paaskeaften fra kl. 6 og 1ste paaskedag, 17de mai, pinseaften fra kl. 6 og 1ste pinsedag, julaften fra kl. 5 og 1ste juledag, nytaarsaften fra kl. 6 og nytaarsdag. (Ang. lukning i sommermaanederne se ovenfor.

Aarsberetning. Hvert aar trykkes en beretning om bibliotekets drift. I denne indeholdes detaljerte oplysninger om utgifter og indtægter, fagmæssig utsigt over driftsresultater, forandringer, utvidelser, personale, gaver etc. Aarsberetningerne 1882—dato er trykt i Kra. kommunes aktstykker, fra og med 1905 dog kun i sterkt sammentrængt form som et avsnit av den alm. kom-

munale forvaltningsberetning. Som særskilte publikationer foreligger aarsberetninger for hvert aar siden 1899. Tilgjængelige paa læsesalen.

Annaler.

1780.	28 febr.	Carl Deichmans testamente.
	21 april.	Carl Deichmans død.
	5 mai.	Kgl. konfirmation av Deichmans testamente.
	10 juni.	Kancelliskrivelse til stiftamtmand Levetzau og biskop Schmidt angaaende det Deichmanske bibliotek.
1781.	7 mars.	Kgl. reskript med regler for bibliotekets benyttelse.
1785.	12 jan.	Biblioteket aapnes med en tale av biskop Schmidt i den senere s. k. Stiftsgaard.
1790.		Den første trykte katalog utkommer.
1803.		Biblioteket flyttes til Katedralskolens dav. gaard.
1826.		Ny flytning sammen med Katedralskolen til det senere hotel Britannia.
1832.	26 nov.	Den første bibliotekar, rektor Rosted, tar avsked fra sine bestillinger.
1833.	16 jan.	Kgl. resolution som paalægger Katedralskolens rektor uten tillæg i gage indtil videre ogsaa at bestyre det Deichmanske bibliotek.
	13 april.	Søren Brun Bugge utnævnes til rektor ved Katedralskolen og bibliotekar ved det Deichmanske bibliotek.
1837.	12 juni.	Forslag fra rektor Bugge om bevilgning av bykassen av 200 spd. til utarbeidelse av en ny katalog over boksamlingen.
	8 nov.	Saken kommer fore i formandskapet og resulterer i en komité til undersøkelse av spørsmaalet, om der ikke er lovlig adgang til at avstaa biblioteket til Universitetet eller en anden off. institution (forslag av dav. advokat Fr. Stang).
	25 nov.	Forestilling fra Bernt Moe til formandskapet ang. det Deichmanske bibliotek og Fr. Stangs forslag.
1839.	10 juli.	Indstilling fra den under 8 nov. nedsatte komité, som anbefaler at 1) ingenting bevilges til katalog eller ordning av biblioteket samt 2) heller ingen anden foranstaltning blir at træffe.

	30 okt.	Repræsentantskapet beslutter med ukvalificert flertal at der skal bevilges 200 spd. til katalog.
	18 dec.	Beslutningen vedtages endelig. Formentlig i samme møte besluttes skilsmisse mellem det Deichmanske bibliotek og Katedralskolen.
1840 (?).		Biblioteket pakkes i kasser.
1844.	11 nov.	Kgl. resolution bevilger et litet aarlig bidrag av Auktionsfondet til det Deichmanske bibliotek.
1845.	19 aug.	Adjunkt Gerhard Magnus ansættes som bibliotekar ved det Deichmanske bibliotek som nu blev opstillet i Borgerskolen.
1846.	23 mars.	Nyt utlaansreglement vedtat av magistraten.
	26 mars.	Komitébetænkning om bibliotekets supplering avgit av bibliotekaren i forening med professor Bugge og universitetsbibliotekar Keyser.
1858.	14 april.	Ildebrand, som foraarsaker 4 maaneders lukning av biblioteket.
1859.	30 mai.	Borgerskolen opsiger biblioteket til fraflyttelse.
	aug.	Flytning til det senere Garnisonssykehus.
1860.	7 juli.	Finansdept. opsiger biblioteket til fraflyttelse.
	dec.	Flytning til Hoppes gaard ved Torvet.
1871.	11 febr.	Beslutning om leie av kjøbmand Øwres gaard.
	juni.	Deponeres diplomsamlingen i Riksarkivet.
1876.	1 mai.	Magistratsindstilling vedrørende det Deichmanske bibliotek med forslag om forskjellige forhøielser av budgettet samt opnævnelse av en tilsynskomité. Indstillingen blev vedtat.
1876—1878.		Universitetsstipendiat Yngvar Nielsen beklæder bibliotekarstillingen.
1877.	27 juni.	Samlingen av antikviteter deponeres i Universitetets oldsaksamling.
	4 sept.	Det etnografiske museum kvitterer for nogen deposita.
	10 dec.	Samlingen av mynter deponeres i Universitetets myntkabinet.
1878—1879.		Amanuensis ved Universitetsbiblioteket, Alexander Seippel, fungerer som bibliotekar.

1879.	19 juni.	Kontrakt med Studentersamfundet om leie av lokale.
1880—1883.		Amanuensis ved Universitetsbiblioteket Albert Kjær konstitueret bibliotekar.
1882.		Biblioteket mottar som gave Siegw. Petersens bibliotek.
1884.	1 jan.	Ditmar Meidell tiltræder som bibliotekar.
1885.	høsten.	Barn under konfirmationsalderen, som tidligere hadde adgang til biblioteket, blir utelukket.
1894.	okt.	Biblioteket flytter til Kristian IV's gate 8/10, 1ste etage til venstre for porten.
1896.	14 nov.	Forestilling til magistrat og formandskap fra Karl Fischer, J. B. Halvorsen og H. Tambs Lyche om reorganisation av det Deichmanske bibliotek.
1898.	30 mars.	Saken gaar igjennem i formandskapet ($^{12}/_{5}$ i repræsentantskap) med en del ændringer.
	22 juni.	Haakon Nyhuus ansættes som bibliotekar fra 1 september s. a.
	sept.	Nyt reglement vedtages av magistrat og formandskap.
	31 okt.	En læsesal aapnes i Torvgaten 30.
	15 dec.	Utlaansbiblioteket aapnes efter reorganisationsarbeidet.
1899.	jan.	De første utlaansstationer træder i virksomhet.
	juli—aug.	Det Browne'ske utlaanssystem indføres.
	12 aug.	Formandskapet indvilger i at biblioteket leier den resterende del av 1ste etage i Kristian IVs gate 8/10.
1900.	1 aug.	Egen ungdomsavdeling aapnes.
1901.	29 aug.	Kommunestyret avslaar bibliotekets andragende om laan av Auktionsfondet til bygning av et filialbibliotek paa Justispladsen.
1902.	19 dec.	Repræsentantskapet indvilger i at biblioteket leier den største del av 2den etage i Kristian IVs gt. 8/10 fra 15 april 1903.
1903.	1 mai.	Læsesalen aapnes i en sal i det nye lokale efter at være flyttet fra Torvgaten. Samtidig flyttes ungdomsavdelingen op i 2den etage ved siden av den nye læsesal.
	21 sept.	Aapne hylder indført ved aapningen av den utlaansavdeling, som nu kaldes «Populær læsning».
1906.	5 nov.	Østre filial aapnes.

1908. 1 april. Centralbiblioteket overtar med kommunestyrets samtykke resten av 2. etage.
20 mai. Nyt reglement vedtages av formandskapet.
sommeren. Betydelige utvidelser av læsesal og ungdomsavdeling.
1909. 16 dec. Kommunestyret bevilger kr. 15 000,oo som første bidrag til egen bygning for et filialbibliotek paa Grünerløkken.
1910. 30 juni. Kommunestyret beslutter at filialen skal bygges paa Schous plads og at der skal avholdes arkitektkonkurranse.
1911. 15 juni. Repræsentantskapet beslutter at bygningen skal opføres efter arkitekt August Nielsens utkast.
6 okt. Læsesal for ungdom aapnes i 3. etage.

Auktionsfondet. Kristiania auktionsfond, stiftet ved kgl. resolution av 3 jan. 1818, har siden 1844 jevnlig ydet bidrag til det Deichmanske bibliotek, for tiden kr. 800,oo aarlig.

Aviser. Biblioteket har en samling av norske aviser, som kan benyttes paa læsesalen. Fraregnet forskjellige (især ældre) serier der staar paa grænsen av tidsskrifter, forefindes følgende:

Aftenbladet 1859–62 I, 1863–80. Kra.
Aftenposten 1886–95, 1905–dato. Kra.
Bergens adresse-contoirs efterretninger 1775–80, 1783–99, 1801–07, 1810–50, 1852–84.
Budstikken 1884–87. Kra.
Christiania dagblad 1863–64.
Christianiaposten 1848–62.
Christianssands adresse-contors efterretninger 1828–38.
Christianssands stiftsavis 1841–52, 1854–83.
Den Constitutionelle 1836–47. Kra.
Dagbladet, red. av F. Foss, 1863. Kra.
Dagbladet 1883–98. Kra.
Dølen 1859–70.
Fedraheimen 1878, 1888–89. Kra.
Folketidende 1865/66–79. Mandal.
Fri presse 1907–08. Kra.
Fædrelandet 1868/69, 70–92. Kra.
Morgenbladet 1819–dato. Kra.
Norske intelligentssedler 1780, 1784–85, 1787–92, 1820–32, 1834–66, 1868–91, 1896 II–97 I. Kra.

Norske rigstidende 1815—82. Kra.
Den 17de mai 1894—1905. Kra.
Trondhjems borgerlige realskoles alene priviligerede adresse-contoirs efterretninger 1828—62, 1864—83.
Verdens gang 1868, 1880, 1882, 1899, 1900 II.
Vestlandske tidende 1833—49. Arendal.

Bibliotekaren, Haakon Nyhuus, træffes personlig kl. 12—2½ og 5—8 paa sit kontor i 2den etage, opgang tilhøire i porten. Han staar til tjeneste med oplysninger og veiledning. Telefon 7819.



Bibliotekarens kontor.

Bindantal. Se Størrelse.

Bokfortegnelser. Se Publikationer.

Bokkort. Se Utlaanssystem.

Budget. **Centralbibliotekets** budget for 1910 fremgaar av efterfølgende utskrift av kommuneregnskaperne.

UTGIFTER (hovedpost 31 paa kommunebudgettet):

a.	Vedlikehold og forøkelse	kr.	18 431,27
b.	1. Husleie	»	5 791,69
	2. Vedlikehold og inventar	»	476,79
c.	Lønninger	»	23 374,96
d.	Utlaansstationer og filialbiblioteker	»	3 028,70
e.	Brænde, lys, renhold og assuranse	»	4 539,78
f.	Skrivematerialer m. v.	»	2 800,00
g.	Inventar	»	683,32
h.	Tilfældige utgifter	»	2 956,18
i.	Filialbibliotek	»	15 000,00
		kr.	77 082,69

INDTÆGTER (hovedpost 21 paa kommunebudgettet):

a.	Renter av legatkapital	kr.	182,05
b.	Bidrag av Auktionsfondet	»	800,00
c.	Katalogsalg, overdagspenger m. m.	»	6 702,08
d.	Leie m. v.	»	449,68
e.	Statsbidrag	»	190,00
		kr.	8 323,81

Hvad der utenom de her specificerte indtægter utkræves til bibliotekets drift blev utredet av kommunekassen.

Regnskapet for **Østre filial** viste for det samme aar følgende summer:

INDTÆGTER:

Beholdning	kr.	45,79
Gaver	»	1 200,00
Renter	»	19,99
Statsbidrag	»	175,75
Overført fra 31te hovedpost c	»	840,00
Overdagspenger	»	416,51
	kr.	2 698,04

UTGIFTER:

Bøker og indbinding	kr.	388,11
Personale	»	1 230,00
Husleie	»	300,00
Brænde, lys og renhold	»	579,93
	kr.	2 498,04

Byggekomité. I møte i formandskapet 20. sept. 1911 blev der nedsat en byggekomité for filialbiblioteket paa Schous plads. Komitéen bestaar av ingeniør

Ernst Bjerknes (formand), fru Fernanda Nissen, bødkermester Joh. Halvorsen, forlagsbokhandler W. Nygaard og faktor P. A. Pedersen. I formandskapsmøte 11 okt. indvalgtes tillike fru Thrine Schibsted.

Cutter's alfabetiseringstabeller. Se Dewey's decimalklassifikation.

Deichman. Bibliotekets stifter, jernverkseier, kancelliraad Carl Deichman er født i Odense 1700. I 1730 kom han til Norge som auskultant i bergverksdirektoriet paa Kongsberg og blev i 1733 assessor i overhofretten samt virkelig kancelliraad. Efter at ha faat en arv blev han og hans ældre bror Vilhelm medeiere i Fossums, Bolvigs og Eidsfos's jernverker. Begge brødre var bosat i Porsgrund, hvor navnlig Carl Deichman beskjæftigede sig med sine videnskabelige samlinger i forskjellige retninger og tildels med videnskabelig forfatterskap og literær korrespondanse f. eks. med Gram, Hjelmstierne, Suhm, Langebek og Schøning.

Efter at broren var død ugift i 1769, blev Carl Deichman ifølge gjensidig oprettet testamente eneeier av den ikke ubetydelige fælles formue og samlingerne av bøker og naturalier. Disse skjænket han ved testamente av 28. febr. 1780 til offentlig bruk i Kristiania tillikemed en kapital av 2 000 rdlr. til bibliotekets forøkelse. (Naturalier, antikviteter og mynter opbevares i forskjellige av Universitetets samlinger. Manuskripterne er deponert i Riksarkivet).

Gjennemlæser man Carl Deichmans fortale til katalogen over hans samlinger (Chra. 1790), vil man forstaa, i hvor høi grad han var besjælet av ønsket om at gavne sine medborgere og sit land. Hans argumenter kunne høres den dag i dag: «Ere kunster og videnskaber nyttige, saa ere deres hielpemidler, og deriblandt vel fornemmeligen skrifter trykte og u-trykte det unægteligen og . . . . Efter mine ringe tanker, var det dog ønskeligt, at Christiania, som nu hovedstaden syndenfields, var forsynet med en bogsamling; mange lærde og lærdoms elskere, hvis lejlighed ikke er til selv at anskaffe sig de fornødne bøger, kunde derved finde sig tiente.»

Kancelliraad Deichman avgik ved døden i Porsgrund 21. april 1780. Han var ugift. Hans jordiske levninger nedsattes i gravkoret under Porsgrunds kirke. I 1904 ryddedes koret, og Kristiania kommune lot lægge en jernplate paa hans nye grav som tak for hans gode borgeraand. (Portræt som titelbillede).

Depositum. Utlaan av bøker mot depositum, se Reglement § 3 b.

Dewey's Decimalklassifikation. Dewey's decimalklassifikation er opfundet av amerikaneren Melvil Dewey, tidligere direktør ved staten New Yorks bibliotek og biblioteksskole i Albany, N. Y. Al verdens literatur tænkes delt i ni klasser betegnet med talrækken 1 til 9. 1 betegner filosofi, 2 teologi, 3 samfundslære, 4 sprog, 5 naturvidenskap, 6 praktiske fag, 7 kunst, 8 literatur, 9 historie. Foran disse kommer en klasse 0 bøker som ikke hører til nogen enkelt av de nævnte klasser. Hver klasse tænkes delt i 10 avdelinger og disse avdelinger igjen i 10 sektioner. Paa denne maate er der opkonstruert 1 000 sektioner, som betegnes med talrækken 0 til 999 (av praktiske grunde skrevet 000, 001, 002, o. s. v. til 999). Hver av disse sektioner kan deles i 10 underavdelinger efter et decimalkomma osv.

Følgende fortegnelse over den Dewey'ske decimalklassifikations avdelinger kan brukes som veiviser i bibliotekets aapne hylder (og selvfølgelig i ethvert andet bibliotek, som benytter sig av Dewey's system):

000 BLANDEDE SKRIFTER
010 Bibliografi
020 Biblioteksvæsen
030 Konversationsleksika
040 Samlinger
050 Tidsskrifter
060 Videnskapsselskaper
070 Aviser
080 Serier
090 Sjeldne bøker

100 FILOSOFI
110 Metafysik
120 — (specielle emner).
130 Sjæl og legeme
140 Filosofiske systemer
150 Psykologi (Sjælelære)
160 Logik (Tænkelære)
170 Etik
180 Gamle filosofer
190 Moderne filosofer

200 TEOLOGI
210 Religion og videnskap
220 Bibelen
230 Dogmatik (Troslære)
240 Opbyggelig literatur
250 Pastoralteologi. Prækener
260 Kirken
270 Kirkehistorie
280 Enkelte kirkesamfund og sekter
290 Religionernes historie. Mytologi

300 SAMFUNDSLÆRE
310 Statistik
320 Politik
330 Socialøkonomi
340 Retsvæsen
350 Administration
360 Institutioner & selskaper
370 Opdragelse & undervisning
380 Handel og samfærdsel

390 Seder og skikke. Folkedigtning

400 SPROG
410 Sammenlignende
420 Engelsk
430 Tysk
439.5 Oldnordisk
.6 Norsk
.7 Svensk
.8 Dansk
440 Fransk
450 Italiensk
460 Spansk
470 Latin
480 Græsk
490 Mindre sprog

500 NATURVIDENSKAP
510 Matematik
520 Astronomi
530 Fysik
540 Kemi
550 Geologi
560 Palæontologi
570 Biologi
580 Botanik
590 Zoologi

600 PRAKTISKE FAG
610 Medicin
620 Maskinteknik. Veibygning.
630 Landbruk
640 Husstel
650 Handel og samfærdsel
660 Kemisk teknologi
670 Industri
680 Haandverk
690 Husbygning

700 KUNST. SPORT
710 Parker og reguleringer
720 Arkitektur
730 Billedhuggerkunst
740 Tegning. Kunstindustri
750 Malerkunst
760 Grafisk kunst
770 Fotografi
780 Musik
790 Fornøielser. Sport etc.

800 LITERATUR
810 Amerikansk
820 Engelsk
830 Tysk
839.5 Skandinavisk
.6 Oldnorsk
.7 Svensk
.8 Dansk
.9 Norsk
840 Fransk
850 Italiensk
860 Spansk
870 Latin
880 Græsk
890 Mindre sprog

900 HISTORIE
910 Geografi
920 Biografi
930 Oldtidens historie
Moderne historie:
940 Europa
950 Asien
960 Afrika
970 Nord Amerika
980 Syd Amerika
990 Australien. Polaregnene

Som det vil sees, gaar den Dewey'ske decimalklassifikation ikke længer end til at forsyne alle bøker om ét emne med samme nummer. Alle bøker om bankvæsen faar samme nummer: 332. For at skjelne den ene bok fra den anden pleier man at benytte sig av de Cutter'ske alfa-

betiseringstabeller, som forkorter forfatternavnene ved hjælp av tal (f. eks. Collett: C 689).

Skjønliterære verker pleier man at utskille fra de øvrige klassificerte bøker og kun betegne dem ved de saaledes forkortede forfatternavne og begyndelsesbokstavet fra de enkelte bøkers titler, hvorved opnaaes, at skjønliteraturen som den mest benyttede avdeling faar den enkleste nummerering, og at de forskjellige forfatteres verker blir staaende alfabetisk paa hylderne, uanset hvilken literatur de tilhører. Camilla Colletts Amtmandens døttre betegnes saaledes: C 689 a (klassenummeret 839.83: norske & danske fortællinger tænkes utelatt).

Dewey-Cutter's systemer har været anvendt ved biblioteket siden 1903. Før den tid anvendtes gruppebokstaver (H—historie, S—skjønliteratur osv.) med springende numre. Omkatalogiseringen av disse ældre grupper foregaar stadig. Nu er følgende avdelinger i sin helhet ført over til nye numre: Geografi, Historie, Literaturhistorie, Skjønliteratur, Socialøkonomi, Sport, spil & lek, Tidsskrifter, aviser og samlinger, Ungdomsliteratur.

Ekstrakort. Se Studiekort.

Erstatningsansvar for ødelagte og makulerte bøker, se Reglement § 7 b.

Ex-libris. Biblioteket har et ex-libris (bokeiermerke), tegnet og radert 1903 av Brynjulf Larsson, og bestemt til indklæbning i de bøker der har tilhørt Carl Deichman.

«Fag-literatur.» Benævnelse paa den utlaansavdeling i biblioteket, hvorigjennem de store bokmagasiner er tilgjængelige. Desuten findes der opstillet i aapne hylder et stort utvalg av literatur paa fremmede sprog, foruten den skandinaviske literatur, der ikke naturligere hører hjemme i bibliotekets andre avdelinger («Populær læsning», Ungdomsavdelingen, de to læsesale for voksne og barn). Avdelingen, som ligger i 1ste etage (til venstre i porten) er beregnet paa voksne laantagere, men ungdom over 14 aar har dog adgang til her at laane ikke-skjønliterære bøker. Utlaanets størrelse var 1910 62 007 bind. En paa sedler ført ordbokskatalog over avdelingens bøker er



Fagliteratur.

utstillet i lokalet. Katalogen omfatter endnu kun delvis titlerne i de kataloger som er trykt før 1905, men er for de senere aars tilvekst uttømmende. Om de trykte kataloger se Publikationer.

Man anmodes om flittig at benytte sig av den store og værdifulde bokmasse som findes i avdelingen «Fagliteratur». Foruten historiske samlinger baade fra det oprindelige Deichmanske bibliotek og fra nyeste datum findes reisebeskrivelser, teknisk literatur (særlig rikholdig), kunsthistorie og økonomiske verker, skrifter om opdragelse, sproglige arbeider osv., til bruk baade for den jevne mand og for faglig utdannede laantagere med utprægede specialinteresser.

For historiens vedkommende findes ialfald et eksemplar av samtlige bøker i denne avdeling (populære bøker utkommet efter august 1904 dog undtat).

Ansvarshavende: assistent Trygve Aalheim.

Feriekort. I sommerferier, juleferier etc. utstedes paa forlangende et ekstra utlaanskort for skjønliteratur, der gir laantageren anledning til saavel paa dette (feriekortet) som paa det egentlige skjønliterære kort at

beholde skjønliteratur i 4 uker med ret til fornyelse i nye 4 uker. Systemet indførtes sommeren 1901.

Fest- og helligdage. Se Aapningstid.

Filialer. Se Grünerløkkens filial og Østre filial.

Folkeskolernes barnebiblioteker. Se Samarbeide.

Fornyelse av utlaan. Ethvert utlaan som ikke gjælder nye bøker kan fornyes én gang, enten ved fremvisning av boken i biblioteket eller ved skriftlig henvendelse. I sidste tilfælde maa man opgi bokens nummer og forfaldsdag samt laantagerens navn og adresse. Blanketter hertil utleveres paa forlangende.

Forslag om indkjøp av bøker. Bibliotekaren mottar gjerne forslag om indkjøp av enkelte bøker som man mener bør findes i biblioteket. Blir en bok anskaffet efter forslag av en laantager vil denne bli underrettet naar boken er disponibel.

Fremlaan tillates ikke, se Reglement § 7 h.

Gaver. Allerede i 1784 fik biblioteket en testamentarisk forøkelse paa 1 300 bind efter justisraad J. F. Bartholin. I hans spor fulgte i den nærmest efterfølgende tid nogen av landets dengang mest kjendte mænd som professor Wilse, professor Strøm, stiftamtmand Kaas, slotsprest Sverdrup m. fl. Hans Nielsen Hauge skjænket i sin tid sine skrifter til biblioteket for at redde dem mot at gaa til grunde. I 1882 skjænket grosserer Carl Schwensen overlærer Siegw. Petersens bibliotek til byen til indlemmelse i det Deichmanske bibliotek, hvor det blev opstillet som en egen avdeling, der skal bære den oprindelige samlers navn Flere av byens forlæggere viste i 1898 sin interesse for . reorganisationen av biblioteket ved større gaver:

H. Aschehoug & co., N. W. Damm & søn, Jacob Dybwad, P. T. Mallings bokhandel, Steen'ske forlagsbokhandel. Brødrene Salmonsen i Kjøbenhavn oversendte samtidig et større utvalg av forlagets bøker. Blandt bibliotekets velyndere i de senere aar kan nævnes advokat O. Dehli, Enkekassen, frk. Marie Schmidt, kgl. fuldmægtig H. J. Beer (testamentarisk bestemmelse), Alb. Cammermeyers forlag, assessor Th. Aall, redaktør Berg-Jæger, fru Thrine Schibsted, fru Arentz, Finans- og tolddepartementet (av den kgl. samling i Palæet), arkitekt H. Thrap-Meyer, provst Døderleins arvinger, fru Mally Hysing o. fl.

Biblioteket mottar med tak gaver baade av fagliteratur, nordisk og fremmed skjønliteratur og ungdoms- og barnebøker.

Gitterhylder. I ungdomsavdelingen foregaar utlaanet fra fritstaaende reoler, som paa den mot publikum vendte side er dækket av et grovmasket staaltraadnet. Optil dette er bøkerne stillet med ryggen mot de besøkende, der kan læse titlerne men er avskaaret fra selv at ta bøkerne ut som i aapne hylder. — Oprindelig anvendte biblioteket faste gitterhylder, hvor indsætning og ordning av bøkerne var meget besværlig for assistenterne, som ikke kunde se rygtitlerne og numrene uten at ta bøkerne ut. For at bøte paa denne ulempe indførtes 1908 en av avdelingsarkitekt Lange konstruert reol, hvor staaltraadnettet er fast, medens selve hylderne kan svinges ind til assistenten, der saaledes kan utføre ordningen som i en almindelig hylde.

Grünerløkkens filial. December 1909 bevilget kommunestyret kr. 15 000,oo som første bidrag av en bevilgning paa kr. 75 000,oo til egen bygning for et filialbibliotek paa Grünerløkken. I møte 30. juni 1910 besluttet kommunestyret at filialen skulde lægges paa Schous plads. I den følgende arkitektkonkurranse indkom 37 utkast, der blev bedømt av en jury paa tre medlemmer: Arkitekterne Harald Aars, Carl Berner og bibliotekar Nyhuus. Første præmie blev tildelt arkitekt August Nielsen, hvis utkast nu skal komme til utførelse ifølge repræsentantskapets beslutning av 15. juli 1911. Jfr. Byggekomité.

Haandskrifter. Bibliotekets samling av haandskrifter er deponert i Riksarkivet og maa benyttes der. Samlingen omfatter ca. 320 nr. foruten 491 diplomer.

Plan af 1ste Etage



Grünerløkkens filial. (Grundplan.)

Hovedfaçaden



30-9 11

Grünerløkkens filial.

Helligdage. Se Aapningstid.

Historik. Se Annaler.

Holberg-samling. I 1900 indkjøptes av dansk kammerjunker v. Munthe af Morgenstiernes arvinger en Holbergsamling paa 467 bd. Samlingen, der suppleres av flere Holbergutgaver i det oprindelige Deichmanske bibliotek, tæller nu 700 bind, som er nummerert med de gamle Sorøbetegnelser og staar til publikums disposition. De sjeldneste utgaver utlaanes ikke, men kan benyttes paa læsesalen. Trykt katalog utkom 1906.

Indbinding. Se Smittefare.

Kasserte bøker. Der kasseres aarlig henved 3000 bind. Disse fordeles efter bedste skjøn blandt fiskevær, tømmerkojer etc. mot refusion av forsendelsesutgifterne.

Kataloger. En fortegnelse over bibliotekets trykte kataloger er git i avsnittet Publikationer. Forskjellige seddelkataloger i ordboksform (med forfatter, titel



Katalogiseringsavdeling.

og emne i ét alfabet) er opstillet i avdelingerne «Fagliteratur», «Populær læsning» samt paa de to læsesale. Disse kataloger vil findes nærmere behandlet under vedk. avdelinger. I katalogiseringsavdelingen (2den etage, indenfor læsesalen) findes desuten forskjellige seddelkataloger, beregnet paa bibliotekets eget bruk: a) Hyldelisten som gir de enkelte boktitler i systematisk rækkefølge efter den benyttede klassifikation. Denne katalog brukes bl. a. ved optællinger og gir derfor de enkelte bøkers akcessionsnummer (se Tilvekst). b) Manuskript til bruk ved trykning av kataloger. c) Alfabetisk katalog, som især raadspørges ved gjennemgaaelse av ældre bokpartier, antikvarkataloger osv. Alle disse seddelkataloger er i sterk vekst, men vil ikke foreligge komplette før omkatalogiseringen av de ældre grupper er avsluttet (jfr. Dewey's decimalklassifikation). Spørsmaal ang. bibliotekets samlinger vil dog altid kunne besvares ved henvendelse i katalogavdelingen.

Ansvarshavende: underbibliotekar Arne Arnesen.

Kaution. Se Reglement § 3 b.

Klager indsendes til bibliotekaren (eller tilsynskomitéen).

Kontoret for indskrivning av nye laantagere, salg av kataloger osv. ligger i 1ste etage til venstre for porten.

Ansvarshavende: assistent Ragnhild Hennum.



Kontoret.

Lokale. Biblioteket var fra først av opstillet i Overhofrettens gaard (den senere Stiftsgaard) og flyttet 1803 til Katedralskolens gaard (den gamle departementsgaard) og i 1826 sammen med skolen til dennes senere lokale likeoverfor Palæet. Da biblioteket efter en beslutning av kommunebestyrelsen i 1839 skulde skilles fra Katedralskolen blev det for en tid pakket i kasser, men blev igjen aapnet i Borgerskolens bygning i Kongens gate 1846. Efter en ildebrand 1858 blev biblioteket atter opsagt og flyttet 1859 ind i et par rum i Universitetsbibliotekets tidligere lokale. Da departementet allerede næste aar ønsket at benytte lokalet til garnisonssykehus, blev der atter flytning, denne gang til bokhandler Hoppes gaard ved Torvet. Her bodde biblioteket fra 1860 til 1871, da det flyttet til kjøbmand Øwres gaard, Dronningens gt. 11. Fra 1879 til 1894 hadde biblioteket sit lokale i Studentersamfundets gaard, to værelser i 1ste etage til høire og et værelse i 3die etage. 1894 foregik flytningen til Kristian IV's gt. 8/10. Her disponerer man nu i hovedbygningen efter gjentagne utvidelser 1ste og 2den samt venstre halvpart av 3die etage. Den nuværende leiekontrakt utløper ved oktober flyttetid 1914.

Læsesal. I 1903 indrededes læsesalen i det forrige lagmandsretslokale. Den har nu efter en utvidelse sommeren 1908 ca. 86 sittepladser, godt lys og noksaa god ventilation.



Læsesalen.

Et haandbibliotek bestaaende av leksika, encyklopædier og andre opslagsverker av forskjellig slags staar til de besøkendes raadighet til bruk paa stedet. Bibliotekets separatavdeling Siegw. Petersens bibliotek (jfr. s. 22) er likeledes kun tilgjængelig paa læsesalen. Bibliotekets øvrige bøker kan som regel rekvireres til bruk paa læsesalen, dog ikke fra «Aapne hylder» og Ungdomsavdelingen. De skjønliterære verker paa norsk, dansk og svensk, som findes opstillet med literaturhistorien i «Fagliteratur», tillates heller ikke benyttet paa læsesalen. En seddelkatalog over de paa læsesalen opstillede bøker samt over de til referansebruk fortrinsvis beregnede aviser og tidsskrifter ialt 8000 bind forefindes paa stedet.

Paa grund av de forholdsvis store omkostninger, som er forbundet med læsesalen (husleie, opvarmning, lys og inspektion), vil der altid overvaakes at folk ikke faar benytte den som varmestue.

Ungdom under 16 aar har ikke adgang.

Læsesalen var 1910 besøkt av 64 081 personer.

Ansvarshavende: assistenterne Kristine Lohrbauer (kl. 9—3) og Ivar Sæter (kl. 3—10).

Læsesal for ungdom. Efter forutgaaende indredningsarbeider juli—sept. aapnedes denne avdeling 6te okt. 1911. Salen er beliggende i 3die etage (opgang til venstre i porten) og er ved spanske reoler delt i to



Læsesal for ungdom.

avdelinger, én for barn i alderen 9—13 aar samt én for ungdom i alderen 14—15 aar. Der er ogsaa adgang for modnere ungdom naar de ikke fortrænger de yngre.

Der er opstillet en mængde almindelig ungdomslæsning foruten forskjellige haandbøker og opslagsverker. Seddelkatalog er utstillet til bruk for de besøkende.

Læsesalen holdes aapen (indtil videre) hverdage 1—7½.

Indredning ved arkitekt H. Klouman; utsmykningen betalt av en av bibliotekets venner.

Mourly Volds boksamling. Biblioteket kjøpte 1909 professor dr. Mourly Volds efterlatte bibliotek, som især var rik paa psykologisk literatur. Det meste herav er nu katalogisert og tilgjængelig i avdelingen «Fagliteratur».

Newarksystemet. Se Utlaanssystem.

Nye bøker. De fleste laantagere har vistnok gjort den ubehagelige erfaring, at det er vanskelig at faa laant en av aarets nyeste bøker. Tænker man litt nærmere over saken, vil man snart forstaa, at det neppe kan være anderledes. Gaar vi ut fra, at biblioteket paa engang benyttes av 10 000 voksne laantagere, vilde der kræves et meget stort antal eksemplarer for nogenlunde at tilfredsstille efterspørslen efter en bok, som er i vælten. Av en meget populær bok hadde biblioteket som gave mottat 100 eksemplarer. I næsten et aar var ikke et eneste eksemplar at se paa sin plads i hylden. En masseanskaffelse av de nye bøker vilde baade ligge utenfor bibliotekets økonomiske evne og dets opgave som moderne dannelsesbibliotek.

Optælling. Hvert aar foretages en optælling av bøkerne i de mest søkte avdelinger og grupper.

Overdagspenger. Se Reglement § 7 a. Overdagspengene indbringer ca. 6 000 kroner aarlig, d. v. s. omkring ét øre pr. utlaan.

«Populær læsning». Benævnelse paa den utlaansavdeling i biblioteket hvorfra det største utlaan finder sted (1910: 280 218 bd.). Avdelingen som ligger i 1ste etage (til høire i porten) er sammensat av bøker fra



Populær læsning.

næsten alle grupper. Hovedbetingelsen er at de passer for et kommunalt bibliotek, at de er populære og foreligger paa norsk, dansk eller svensk.

Over de opstillede bøker foreligger der en trykt katalog fra 1903. Over den senere tilvekst findes der en alfabetisk ordbokskatalog, skrevet paa sedler. Avdelingen omfatter nu (okt. 1911) 17 800 bind.

Adgang kun for voksne laantagere: mænd som har fyldt 18 aar og kvinder som har fyldt 17 aar.

Ansvarshavende: assistent Elisabeth Johannesen.

Publikationer. (Jfr. Aarsberetninger).

1. Cancellie-Raad Carl Deichmans Samlinger af Bøger, Naturalier, Mynter med Mere skiænket til offentlig Brug i Christiania. Chra. 1790. 463 s.
2. Catalog over det Deichmanske Bibliothek. Chra. 1850. 387 s.
3. 1ste Tillægs-Catalog over det Deichmanske Bibliothek fra 1851 til 1862. Chra. 1862. 18 s.
4. Katalog over det Deichmannske Bibliotheks Tilvæxt 1851—1877. Kra. 1877. 82 s.

5. Fortegnelse over det Deichmannske Bibliotheks væsentligste Tilvæxt 1851—1886. Chra. 1886. 48 s.

6. Katalog over det Deichmanske Bibliotheks Separat-Afdeling Siegw. Petersens Bibliothek. Chra. 1888. 220 s.

7—25. Det Deichmanske bibliothek: Bogfortegnelse nr. 1—17. Kra. 1898—1909.

Nr. 1. S. Skjønliteratur (paa norsk, dansk og svensk). 1898.
» 2. udg. 1900. (Utsolgt).
» 2. M. & N. Naturvidenskab & næringsliv. 1899. (Utsolgt).
» 3. S. Skjønliteratur (paa engelsk, fransk og tysk) 1899. (Utsolgt).
» 4. S. Skjønliteratur (paa norsk, dansk og svensk) Tillægsfortegnelse nr. 1. U. Bøger for ungdom. Spil og sport. 1899. (Utsolgt).
» 4. U. Bøger for ungdom og bøger for børn. 2. udg. 1900. Utsolgt).
» 5. H. Historie. 1899 Utsolgt).
» 6. G. Geografi, reisebeskrivelser og ethnografi. 1900. (Utsolgt).
» 7. P. & T. Filosofi & Theologi. 1900 Kr. 0,35.
» 8. F. & OP. Sprogvidenskab & Opdragelse og undervisning. 1901. Kr. 0,30.
» 9. A. & Æ. Archæologi. Kunst & Mythologi. Folklore. 1901. Kr. 0,30.
» 10. M. Naturvidenskab. Medicin. Mathematik. 2. udg. 1902. Kr. 0,25.
» 11. N. Teknisk literatur. 2. udg. 1902. Kr. 0,30.
» 12. S. Skjønliteratur (paa engelsk, fransk og tysk). Tillægsfortegnelse. 1902. (Utsolgt).
» 13. «Aabne hylder». 1903. 187 s. (Utsolgt).
» 14. Skjønliteratur paa engelsk, tysk og fransk. 1905. 106 s. Kr. 0,50.
» 15. Bøger for barn og ungdom. 1906. 75 s. Kr. 0,50.
» 16. Tilvækst (i udvalg). 1907. 309 s. Kr. 0,50.
» 17. Tilvekst (i utvalg) 1907/08—1908/09. 1909. 122 s. Kr. 0,50.

26. Katalog over historisk literatur i det Deichmanske bibliothek. Udarbeidet af Haakon Nyhuus. Kra. 1904. 411 s. Kr. 0,50.

27. Det Deichmanske bibliothek. Alfabetisk veiledning for laantagere og besøgende. Kra. 1905. 23 s. (Utsolgt).

28. Bogfortegnelse. Det Deichmanske bibliothek. Udlaansafdeling i Sagenes arbeiderboliger. 1905. 23 s. (Utsolgt).

29. Holberg-litteratur i det Deichmanske bibliothek. 1906. 78 s. Kr. 2,00.

30. Det Deichmanske bibliothek. Register til en del norske tidsskrifter. I. Topografi. 1908. 192 s. Kr. 2,00.

31. Deichmanske bibliotek. Register til Norges tidsskrifter. II. Norsk biografi. 1911. 25 + 599 s. Kr. 6,00.

32. Deichmanske bibliotek. Alfabetisk veileder. 2. utg. 1911. 27 s. (Utsolgt).

Reglement (§§ 1—8)

§ 1. Det Deichmanske bibliotek er et Kristiania kom-

mune tilhørende offentlig bibliotek, som staar til gratis avbenyttelse overensstemmende med nedenstaaende regler.

§ 2. Dets læsesale staar aapne for alle og enhver, som ikke ved opførsel eller paa anden maate virker forstyrrende for bibliotekets gjerning, og som forøvrig holder sig det til enhver tid gjældende reglement efterrettelig.

§ 3. Enhver indvaaner av Kristiania by over 12 aar gammel er berettiget til to laanekort for hjemlaan av bøker:

a) Skatteborgere og skatteborgers hustru uten kaution. (Biblioteket kan forlange beviser (skatteseddel etc.) for rigtigheten av de oplysninger, som gives for at faa laanekort.

b) Andre (som ikke selv er skatteborgere) mot kaution av en skatteborger eller depositum av 5 — fem — kroner.

§ 4. Paa hvert laanekort, som lyder paa navn og gjælder i tre aar, tillates hjemlaan av én bok ad gangen. Mindst én av bøkerne maa være av ikke-skjønliterært indhold. Tilsynskomitéen kan tillate, at der til hver laantager utstedes et ekstra studiekort (for ikke-skjønliterære bøker).

§ 5. Skatteydere til Kristiania, som er bosat i byens umiddelbare nærhet, har de samme rettigheter som folk, der bor i byen. Men paaføres biblioteket nogen ekstra utgift ved inddrivelse av bøker fra utenbys laantagere, pligter de selv at bære disse omkostninger.

§ 6. Laanefristen for skjønliterære bøker er to uker (14 fulde dage, utlaansdagen ikke iberegnet); men laantageren er berettiget til at faa laanefristen forlænget yderligere 2 uker. Laanefristen for ikke-skjønliterære bøker er 4 uker med adgang til at fornye laanet en gang i nye 4 uker. NB. Laan av nye bøker kan ikke fornyes.

§ 7. a) Oversittes laanefristen, betales 3 — tre — øre pr. dag i overdagspenge, som tilfalder biblioteket. Søn- og helligdage medregnes.

b) Beskadiges boken i laantagerens besiddelse, uten at beskadigelsen kan henregnes til slitage, betaler laantageren den paaførte skade efter bibliotekarens skjøn eller beholder den beskadigede bok mot at betale det beløp som boken koster i bokhandelen.

c) Undlater nogen laantager ved paakrav at betale de i a) nævnte overdagspenge eller skadeserstatning i overensstemmelse med b), inddrages laanekortene (og kautionisten varsles, jfr. § 3 b).

d) Undlater nogen kautionist ved paakrav at indfri sine forpligtelser til biblioteket, er bibliotekaren berettiget til at inddra hans laanekort, om kautionisten selv skulde være laantager. Er han kautionist for andre laantagere, maa disse stille ny sikkerhet.

e) Det ligger i tilsynskomitéens haand at begrænse antallet av laanekort, som utstedes til en enkelt husstand.

f) Bøker merket med * utlaanes kun med speciel tilladelse av bibliotekaren.

g) Bøker faar ikke laanes til hjem, hvor der er smitsom sygdom, og det paaligger laantagere, hvor saadan sygdom er brutt ut, at varsle bibliotekaren, som vil la bøkerne avhente og desinficere.

h) Fremlaan er forbudt.

i) Mister nogen laantager sit laanekort, meldes dette til bibliotekaren, og nyt kort vil bli utstedt efter 2 ukers forløp. Er det indlysende, at laanekortet er tapt for altid, kan bibliotekaren utstede et nyt kort umiddelbart efter anmeldelsen. I begge tilfælder betales 10 øre.

k) Laantageren er i ethvert tilfælde ansvarlig for bøker, som er laant paa hans kort.

l) Bøker kan ikke tilbakeleveres den samme dag, de laanes, undtagen naar laantageren ved nogen feil fra bibliotekets side har faat en anden bok end den tilsigtede.

§ 8. a) Ødelægger, beskadiger eller makulerer nogen med forsæt bibliotekets bøker ved at tilsøle, sønderrive, beklippe eller beskjære dem, og skaden ikke paa forlangende uopholdelig erstattes, skal bibliotekaren gjøre anmeldelse herom til politiet med begjæring om paatale og straf.

b) Det samme gjælder, om nogen forsyner bøkerne med skrift, tegning og lignende, der støter an mot anstændighet.

c) Randbemerkning, tegning osv., der ikke indgaar under litr. b), kan behandles paa samme maate, likesom den skyldige i ethvert tilfælde kan fratages retten til at laane.

Samarbeide med folkeskolernes barnebiblioteker. Kristiania kommune opretholder barnebiblioteker (18) ved byens folkeskoler. I 1910 hadde de et samlet utlaan av 42 121 bind. Samtidig har det Deichmanske bibliotek en betydelig søkning av skolebarn blandt sine laantagere, og endnu flere vil det faa ved aapningen av Grünerløkkens filial. Spørsmaalet om samarbeide mellem biblioteket og folkeskolens barneboksamlinger har sommeren 1911 været oppe til behandling i skolestyret. I møte 22. sept. blev der besluttet at nedsætte en komité til at utrede saken. Til medlemmer av komitéen valgtes 20. okt. skokmaker K. T. Knutsen, overlærerne R. Sunde og H. Raabe samt bibliotekar H. Nyhuus.

Samlaget. Kristiania samlag bevilget for 1910 kr. 6 700,oo til bokindkjøp for Grünerløkkens filial. For 1911 gav samlaget kr. 5 500,oo til bokindkjøp for central-

biblioteket, fordelt paa posterne læsesal for ungdom (kr. 2000,oo), teknisk literatur (kr. 2000,oo) referanseverker og bibliografi (kr. 1500,oo).

Siegw. Petersens bibliotek. Denne separatavdeling blev i 1882 bibliotekets eiendom (se Gaver). Samlingen tæller ca. 9 000 bind og bestaar væsentlig av nordisk filologi, historie og topografi. Ifølge testators bestemmelse faar ikke bøkerne laanes ut. Trykt katalog over samlingen er utlagt paa læsesalen. Sammesteds findes ogsaa et haandskrevet alfabetisk register for at lette avbenyttelsen av katalogen.

Smitsom sygdom. Se Reglement § 7.

Smittefare. Nyere undersøkelser, væsentlig i Tyskland har bragt paa det rene, at det specielt er gamle uhensigtsmæssige bind, som kan være sundhetsfarlige. Det Deichmanske bibliotek mener at ha en fra hygienisk standpunkt meget god indbinding. Bindene trækkes med et tæt og haardt presset stof, som er mindre mottagelig for fugtighet. Lær anvendes kun, hvor bøkernes størrelse og tyngde gjør det absolut uundgaaelig.

Publikum anmodes om aldrig at glemme, at det skylder medmennesker, biblioteket og sig selv at behandle bibliotekets bøker med omhu.

Den personlige properhet og sans for renslighet, som heldigvis er i fremgang i vort land, bør ogsaa faa sit utslag i en forsigtigere omgang med bøker, som skal benyttes av andre.

Stamtavler. Paa læsesalen er utstillet en næsten komplet samling av genealogisk literatur vedk. Norge. Av stamtavler ældre end 1904 mangler følgende:

1) [W. Brandt]: Tabellarisk oversigt over familien Bruenech og Stabell. Bergen 1872.
2) T. Dahll: Oplysninger ang. familien Dahll's oprindelse. Kragerø 1885.
3) Familien von Ditten. Chra. 1881.
4) C. S. Due: Stamtavle over familien Due. Thjem. 1881.
5) [J. C. Fürst]: Stamtavle. Familien Fürst. Arendal 1869.
6) [Chr. Holst]: Slægttavle [over familien Holtermann. Chra. 1881].
7) D. Dietrichson: Fru Ch. A. Johnssens forfædre og efterkommere. Chra. 1883.

8) Familien Kløcker. Arendal 1862.
9) J. E. P. Larssøn: Optegnelser vedk. familien Larssøn. Arendal 1878.
10) S. M. Dehly: Slægten Meidell. Laurvig 1883.
11) Stamtavle over legatfamilien Mohn. Bergen 1893.
12) J. L. Qvisling: Familierne Paus og Post. Skien 1893.
13) Stamtavle [over familien Siqueland]. (En del løse blade).
14) [C. A. Thorne]: Enkelte optegnelser af familien Thornes slægtregister. Moss 1881.

For at faa disse huller utfyldt maa biblioteket rette en appel til sine venner. Likeledes er biblioteket taknemmelig for enhver støtte i arbeidet for at holde samlingen á jour.

Stationer. Se Utlaansstationer.

Statistik. Resultaterne av bibliotekets virksomhet indføres daglig i særskilte protokoller, hvorav utførlige uttog gives i de trykte aarsberetninger. Maanedsrapport offentliggjøres i byens aviser.

Studiekort. Et ekstra kort for ikke-skjønliterære bøker utstedes paa forlangende (jfr. Reglement § 4).

Størrelse. Bibliotekets størrelse blev ved reorganisationen i 1898 angit til ca. 39 000 bind. Naar hertil lægges den senere tilvekst, som kan argives fuldt nøiagtig, skulde samlingen 1/1 1911 omfatte 103 000 bind. Der bør dog bemerkes at det i 1898 opgivne tal er upaalidelig og efter al rimelighet for lavt.

Teknisk literatur. Biblioteket anser det som en av sine vigtigste opgaver at skaffe tilveie en god og moderne samling av teknisk literatur.

Samlaget bevilget i 1911 kr. 2 000,oo i dette øiemed. Forhaabentlig vil denne bevilgning bli aarviss. En række fagmænd har velvilligst ydet sin medvirkning ved valget av bøker, bl. a. ingeniør Brochmann, professorerne Gjessing, dr. Halvorsen og dr. Riiber, aktuar dr. Holtsmark, diplomingeniør Jacob P. Nissen og kemiker Simonsen.

Telefon. Gjennem telefon 7819 faar man direkte forbindelse med bibliotekaren, som inden rimelighetens grænser vil besvare publikums spørsmaal (altsaa ikke om romaner o. lign. er «inde»).

Tidsskrifter paa læsesalen.

Allgemeine sportzeitung.
American machinist.
Argus.
Arkitektur och dekorativ konst.
Arkitektur og dekorativ kunst.
Bergverksnyt.
Bühne und welt.
Cassiers magazine.
Century ill. monthly magazine.
Dekorative kunst.
Deutsche zeitschrift für luftschiffsfahrt.
Ekonomisk tidskrift.
Electrical world.
Elektroteknisk tidsskrift.
Engineering magazine.
Excelsior.
Farmaceutisk tidende.
Farmand.
Finsk idrottsblad.
Folkebladet.
For kirke og kultur.
Forsikringstidende.
Fysisk tidsskrift.
Gads danske magasin.
Graphic.
Helsebot.
Historisk tidskrift.
Historisk tidsskrift (dansk).
Historisk tidsskrift (norsk).
Husmoderen.
Hvar 8. dag.
Hver 8. dag.
Høiere skole.
Idrottsbladet.
Idrætten.
L'Illustration.
Illustreret tidende.
Je sais tout.
Komet.
Konsulatberetninger.
Kristeligt ugeblad.
Kunst für alle.
Kunst, kultur.
Ladies' home journal.
Literarisches echo.
Luthersk kirketidende.
Maal og minne.
Maanedsmagasinet.
Mechanical world.
Meddelelser fra den Norske nationalforening mot tuberkulose.
Meddelelser fra Norges oplysningskontor for næringsveiene.
Menneskevennen.
Munsey's magazine.
Die Musik.
März.
Nation.
Nationaløkonomisk tidsskrift.
Naturen.
Neue deutsche rundschau.
Nordisk idrottslif.
Nordisk tidskrift.
Nordmands-forbundet.
Norsk fiskeritidende.
Norsk havetidende.
Norsk hotelrevue.
Norsk idrætsblad.
Norsk jæger- og fisker-forenings tidsskrift.
Norsk kirkeblad.
Norsk kundgjørelsestidende.
Norsk missionstidende.
Norsk næringsliv.
Norsk skoletidende.
Norsk theologisk tidsskrift.
Norsk tidsskrift for haandverk og industri.
Norsk tidsskrift for papir-, cellulose- & træmasse-industri.
Norsk toldtidende.
Norske patenter.
Nylænde.
Ord och bild.
Personalhistorisk tidsskrift.
Personalhistoriske samlinger.

Ret.
Review of reviews.
La Revue.
Revue de l'ingenieur et index technique.
Revue scandinave.
Samtiden.
St. Olaf.
Scenisk konst.
Signal.
Simplicissimus.
Skolebladet.
Soziale praxis.
Sport.
Sporting life.
Statsøkonomisk tidsskrift.
Studio.
Sundhedsbladet.
Symra (norsk)
Symra (norsk-amerikansk).
Syn og segn.
Teatret.
Teknisk tidskrift.
Teknisk ugeblad.
Teosofisk tidskrift.
Tiden.
Tidskrift för schack.
Tidsskrift for biskjøtsel.
Tidsskrift for det norske landbrug.
Tidsskrift for fjærkræavl.
Tidsskrift for kaninavl.
Tidsskrift for kemi, farmaci og terapi.
Tidsskrift for skogbrug.
Tilskueren.
Tyvende aarhundrede.
Ugens tilskuer.
Urd.
Vor tid.
Vor ungdom.
Die Woche.
World's work.
Zukunft.

Tilsyns-komité. Overtilsynet med biblioteket føres siden 1876 av en tilsynskomité. Den bestaar av borgermesteren for magistratens 3die avdeling samt 4 av magistrat og formandskap valgte mænd eller kvinder for hvis uttrædelse gjælder de i lov av 13de jan. 1837 givne regler. Tilsynskomitéen bestaar 1911 av borgermester Heiberg (formand) (siden 1909), ingeniør P. Egede Nissen (siden 1911), professor dr. Yngvar Nielsen (siden 1883), fru Thrine Schibsted (siden 1905) og rektor dr. A. H. Ræder (siden 1910).

Tilvekst og vedlikehold. Fortegnelse over bibliotekets aarlige tilvekst gjennem kjøp og gaver føres i særskilte akcessionsprotokoller, som er rummelig indbundet for at tilstede indklæbning av regninger og andre fortegnelser over ankomne bokpartier. Hver regning eller liste faar løpende akcessionsnummer, som tillike ved et stempel indføres i de tilsvarende bøker (paa indsiden av titelbladet).

Bruttotilvekst til biblioteket i 1910 var 7 449 bind. Herav var 1 589 bind gaver, 3 861 bind nyanskaffelser indkjøpt for kr. 7 170,18 = kr. 1,86 pr. bind, 1 999 bind remplaceringer indkjøpt for kr. 3 151,71 = kr. 1,58 pr. bind. Samlet indkjøp: 5 860 bind for kr. 10 321,89 = kr. 1,76 pr. bind.

Ansvarshavende: assistent Dagni Graarud.

Ungdommens læsesal. Se Læsesal for ungdom.

Ungdoms-avdeling. I 1900 oprettedes en egen ungdomsavdeling i det lokale, som nu optages av «Populær læsning». Den flyttedes i 1903 op i 2den etage



Ungdomsavdeling.

og deltes i 1905 i to avdelinger, en for ungdom (14—17 aar) og en for barn (9—13 aar). Antallet av bøker, opstillet i denne avdeling, var okt. 1911 8100 bind.

Ungdommen (14—17 aar) har adgang til at benytte sine gule kort i «Fagliteratur».

Utlaanet, som foregaar fra gitterhylder med bokryggene vendt ut mot publikum, naadde 1910 165 618 bind.

Ansvarshavende: assistent Ragnhild Buhre.

Utenbysboende skatteydere. Se Reglement § 5.

Utlaansfrist. Se Reglement § 6.

Utlaans-stationer. Biblioteket har nu 5 utlaansstationer i virksomhet:

Nr. 2 paa Grünerløkken, Schleppegrells gate 7, hos Nicoline Johnsen.
» 3 paa Hægdehaugen, Bogstadveien 19, «Assistance» — Marie S. Kjennerud.
» 4 paa Sagene, Arendals gate 5, hos Agnes Anthonsen.
» 5 Bygdø allé 1, «Assistance» — Marie S. Kjennerud.
» 7 ved St. Hanshaugen, Ullevoldsveien 45 b, hos Anna Svendby.

Ved alle disse utlaansstationer er der anledning til at rekvirere bøker fra centralbiblioteket. Ved hver av stationerne nr. 3 og 5 er der desuten stadig opstillet 2 à 300 bind, som ombyttes fra tid til anden.

Bøker til og fra utlaansstationerne ekspederes fra centralbiblioteket hver formiddag kl. 10—2. Kontor i 2den etage t. h. ved indgangen til ungdomsavdelingen.

Gjennem stationerne blev 1910 utlaant 59 829 bind.

Ansvarshavende: assistent Sigrid Sogn.

Utlaans-system. Sommeren 1908 indførtes det s. k. Newark-system til bruk ved utlaanet. Hver laantager mottar ordinært to legitimationskort gjældende for tre aar og trykt paa forskjelligfarvet karton i formatet 8 × 13 cm. De voksnes kort er hvite og orangefarvede, medens ungdommens er blaa og gule. Laantagernes navn og adresse samt nummer i bibliotekets protokoller er paaført. Disse legitimationskort maa altid fremvises, naar laantageren ønsker at laane en bok. De er linjeret op i parallelle rubriker, hvor de utlaante bøkers forfaldsdatum paastemples. Ved siden av i de tilsvarende rubriker stemples indleveringsdatum, naar bøkerne er kommet tilbage til biblioteket. I de enkelte bøker som staar færdig til utlaan er der indklæbet en lomme, hvori er anbragt et bokkort i formatet 5,2 × 12,7 cm. Ogsaa disse kort, som bærer bokens nummer og titel, er oplinjeret i ruter og trykt paa forskjelligfarvet karton: hvidt for skjønliterære bøker og orange for anden literatur. Naar en bok laanes ut beholder biblioteket bokkortet, forsynet med laantagerens nummer og bokens forfaldsdatum. Laantagerens legitimationskort stemples samtidig og puttes i boklommen, hvorefter utlaansprocessen er endt.

Østre filial. Læseværelse og utlaansbibliotek i Aakebergveien 50. Blev aapnet 5. novbr. 1906 og blev i 5 aar drevet ved hjælp av betydelige private bidrag, ydet av fru Thrine Schibsted og herrerne Johs. Heftye og Olaf Schou. Ved budgetbehandlingen for 1911 er filialen helt gaat over til kommunal institution. Antallet av bøker var 1/1 1911 3500 bind.

Østre filial er aapen hverdage kl. 10—9.

Utlaanet naadde 1910 73 432 bind.

Ansvarshavende (bestyrer): assistent Sigurd Gundersen.



Østre filial.